

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suavis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VIII. Toletanus & Rossettus à Iulio missi ad Cæsare, & ad
GalliæRegem, ad reponendum Tridenti Concilium: & rationes quæ id
Pontifici suasere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1550. plus merito fidat: & quamquam immoderatus, summa quoque illi appetat conferatque; non tamen æquè hallucinatus, summa quæque de illo sibi persuadeat.

CAPVT VIII.

Toletanus & Rossettus à Iulio missi ad Cæsarem & ad Gallie Regem, ad reponendum Tridenti Concilium: & rationes quæ id Pontifici suasere.

Summopere optabat Cæsar, vt Concilium Tridentum reduceretur, incitatus ad id & honoris stimulis ob tam iteratos publicosque conatus, quibus rem promouerat, & Religionis utilitatisque studio, quod inde tranquillitatem Germaniæ, tametsi dubitanter, speraret. Suavis dum hæc recens agitata commemorat, in errata plurima statim impingit. Dicit in primis, rem postulari cceptam à Cæsare per Ludouicum Auilam, magnum Alcantaræ Commendatarium, ad exhibendum Iulio obsequium obedientiæ legatum. ^a Sed Auila ea de re ne verbum quidem; sed intra gratulationis & obsequij officia se continuit. Pontifex verò ante huius aduentum eam quam diximus spem generatim Cæsari fecerat, sicuti liquet ex mandatis Toletano traditis, ad Cæsarem misso ab initi Pontificatus die. Addit, Iulium postea, acrius ad id vrgente Mendozâ, statuisse in suo priuato Concilio, se in Cæsaris gratiam rem peracturum; sed re celatâ, destinasse cœtum Purpuratorum Patrum, qui ferè omnes erant Cæsaris studiosi, vt eorum deliberatio quod ipse vellet desisteretur, admixtis etiam nonnullis ex sibi intimis, qui reliquos in officio continerent. Cuncta hæc non solum aduersantur iis quæ Suauis narrat de aperto Iulij ingenio, sed etiam facti euidentiæ. Etenim cœtus ille constabatur ex iis Cardinalibus, ^b quibus antea constabat, cum Romæ res expendebantur postremâ ^c Pauli ætate, præter Ceruinum graui præpeditum morbo, ob quem non longè abfuit quin è vita decederet, & postea coactus fuit Româ discedere.

^a Extat in mandatis, Triuulcio in Galliam Nuntio traditis.

^b Diarium, 19. Aprilis 1550.
^c Diarium, 13. & 23. Maij.

^d 17. & 20. Febr. ex Diario.
^e Litteræ Dandini ad Innocentium Montanum, 23. Febr. 1550.

Res igitur hoc pacto contigit. Iulius vix Pontifex constitutus, misit, quemadmodum exposuimus, Petrum Toletanum ^d & Abbatem Rossettum, ^e quorum vterque Pontificis Comitibus interfuerat, illum ad Cæsarem, hunc ad Henricum, vt grates illis agerent, ac præsertim Gallo, propter collatam ab eorum ministris operam ad ipsius electionem promouendam: super qua eos ipsos quos miserat, testes vocabat, qualinam animi & moderatione & demissione

sione

sione se ipse gessisset, nullâ vsus diligentia, quæ sibi viam sterneret; sed rebus omnibus in Diuino consilio repositis, paternam vtrique Principi benevolentiam offerebat, ac per intimum animi sensum ad pacem cohortabatur, vnicum afflictæ Ecclesiæ leuamentum. Proinde velle se ad illam componendam vires omnes impendere ad extremum vsque spiritum, nec sibi etiam illius causâ quidquam parsurum. Sed quoniam intelligebat, Regi Galliæ minimè probatum iri Parmam à se Octauio restitutam, quòd Horatio illam cuperet; præter redditam Romæ rationem rei à se gestæ Cardinalibus Ferrariensi & Guisio, eiusdem etiam rei causas Regi per Rossetum exposuit, quæ erant iusurandum in Comitibus habitum, rei æquitas, Sedis Apostolicæ leuamen à sumptibus ac sollicitudine custodiæ, euitanda inter duos fratres Farnesios simulas, subtrahendus bellis Italicis fomes, & abradendus color, quem Cæsar obtendebat ad eam occupandam, quòd alienum ab Horatio animum gereret. Hinc verò per Toleranum Cæsari professus est, in rebus, quæ ad Fidem, ad Religionem, ad pacem tranquillitatemque Christianæ Republicæ, adeoque ad processus confectionemque Concilij pertinebant, offerre se amplè Cæsari eam voluntatem, eamque parati animi alacritatem, cui nihil quod ab illo desideraretur addi posse putabat, dummodò Cæsar suas quoque partes exleret in iis quæ ad ipsum spectarent, quemadmodum Pontifex sperabat, & quædam remouerentur obstacula, quæ ope Cæsaris facile tolli poterant.

Interea fuit ex Cæsarianis, qui quasi de se voculas quasdam apud Pontificem iactaret, gratissimam Carolo futuram anteaetam Pontificis creationem, modò res vnica componeretur, hoc est, Concilij negotium. Cui pari sermonis priuati specie respondit Pontifex, Concordes in eo futuros, vbi modò sinceritati suæ Cæsar pari sinceritate responderet; & inter se facile conuenturos, modò Concilium celebrandum esset ad Fidem Catholicam tuendam ac promouendam, ad euertendos hæreticos, & ad Cæsaris Cæsareæque ditioris emolumentum, non autem ad Sedem Pontificiam deprimendam, cuius patrociniū, non minùs quàm Cæsareæ dignitatis, cordi futurum Cæsari Pontifex rebatur; & esse quædam, quæ ipse in tempore Carolo insinuaret, non ad interiicienda, sed potius ad amolienda impedimenta, per amicam inter se atque ipsum communicationem consiliorum, coniunctionemque vtriusque voluntatis. Ex quo responso coniectura desumpta est à quibusdam, habere Pontificem in animo cum Cæsare de Concilio pacisci. Sed Iulius, re compertâ, Carolo postea significandum curauit, huiusmodi ho-

Exstat in mandatis Pighino traditis.

g A Pighino Nuntio, vt extat in mandatis.

1550. mines quid rei esset Concilium, & quam in eo potestatem obtineret Pontifex, neutiquam intelligere.

h Diarium,
19 & 22. A-
prilis.

z Extat in
mandatis
Toletano.

k Cuncta ex-
stant in dif-
fertatione,
à Pontifice
in Galliam
ad Regi per-
suadendum
missa, 11. lu-
nij, vt in Dia-
rio.

Post hæc, priuatim iactata à Cæsaris studiosis, & à Pontifice, mandata Cæsarea Oratori Mendoza ad medium^b Aprilem Romam delata sunt, vt restitutionem Synodi in vrbe Tridentina vrgeret acerrimè. Ac statim res à Pontifice Purpuratorum cœtui commissa, cum quibusdam rerum capitibus expendendis. Interim accertificat ille Pighinum è Germania, i quem plurimi faciebat, vt ab eo de rerum præfenti statu fideliter ac recenter edoceretur; eundem tamen remissurus: quod & præstitit, relictis illic tantisper Lippomano & Bertano. Res vbi in deliberationem venit, mutasse speciem visa est ab ea, quam superstite Paulo præferbat. Etenim duo quæ tunc obstabant potissimum, & in eo versabantur, quòd periculum immineret contentions inter Concilium & Collegium de nouo eligendo Pontifice, adeoque schismatis; quodque reuocari posset in dubium, num legitimè fuisset translatio per auctoritatem Pontificiam peracta, iam de medio sublata videbantur: alterum quidem non solum quia non ampliùs res erat cum Pontifice senectute confecto, & cui obitus ante Concilij exitum immineret, sed ob sinceram Caroli mentem, satis tandem super ea re compertam: alterum, quia Hispanienses Episcopi Paceco inde profecto Tridenti non perstiterant, adeoque nullam ampliùs perseuerantis ibi Concilij persuasionem præ se gerebant; ac proinde cunctis tunc in comperto fuisset, illud denuò à Pontifice ibi reponi; quod nec Iulij nec Pauli auctoritati quidquam officeret. Ex altera parte, inter capita à collegio stabilita, & à Iulio tum in Comitibus tum post Comitibus iurando affirmata, ^k Concilij celebratio continebatur. Et quæ ipsi Nuntij è litteris Germaniæ, quæ Romæ Pighinus voce, illius necessitatem identidem inculcabant, non modò ad eos reconciliandos qui iam descuerant (quod difficillimum apparebat cum ob Principes, direptarum Ecclesiarum prouentibus irretitos, tum ob subditos, effrenatæ licentiæ voluptatibus mancipatos) sed ad eos retinendos qui permanferant incorrupti, quique his illecebris, & prosperâ peccandi licentiâ inuitati, iam penè nutabant. Accedebat, potius graui futurum Pontificiæ auctoritatis detrimento, si euanelceret Synodus per eam translata, ac postea & retenta & suspensa ob tot obiectas à profana potestate denuntiationes; præterquam quòd cum hæc eadem potestas sibi arrogasset legum sanctionem in rebus Religionis, donec futuri Concilij Decreta prodirent, alia non suppetebat ratio, quæ tam graui occurreretur incommodo, nisi vt reipsâ Conci-

Concilium haberetur. Perpensum pariter fuit, si Pontifex & Purpuratorum collegium post solemnia Cæsaris Germaniæque postulata, quibus Poloniæ Rex, ceterique penè cuncti fideles consentirent, desiderium ad celebrandam Synodum præ se ferrent, speciosam Cæsari ansam porrectum iri ad explendas per se potestatis Ecclesiasticæ partes.

5 Porro si Concilium esset habendum, nonnisi Tridenti celebrandum censebatur. Primò, quoniam ubi vellent Bononiæ reponere, vel aliò conuocare, opus erat, prius causam decidere à Paulo auocatum ad se, & numquam direptam, de legitima translatione, quæ cum peracta ac postea sustentata semper fuisset ab ipso Julio, tunc Synodi Legato, putaretur ab omnibus relabi in iudicem suspectum, animique præoccupati in lite, ubi agebatur de comprobando aut damnando tam conspicuo opere, cuius ipse præcipuus auctor. Secundò, si relictis nationibus factum ipsum spectaretur, ipsi etiam Galli fatebantur, numquam euenturum, vt Oecumenica Synodus coalesceret, ubi Carolus tot regnorum dominus haud assentiretur, illi verò de communi Germaniæ sententia vrbs alia minus incommoda Tridento, minusque reliquis nationibus suspecta minimè probabatur. Oportere igitur Synodum Tridenti constitui.

6 Hoc posito duæ supererant conditiones formandæ. Altera, Consensus Henrici Regis, sine quo in comperto erat, Synodum nec vniuersalem, nec rei Christianæ conducibilem euasuram, quin potius semen nouarum in Gallia turbarum. Quapropter tum ob eam causam, tum ob singularem benevolentiam, quæ Pontifex erga Regem utebatur, per Guisium Cardinalem iam inde ab initio pro certo confirmarat, nihil se illo inconsulto de Concilio decreturum. Altera erat certa aliqua agendi ratio stabilienda, quæ postea in Synodo seruaretur, ne res in sollicitudines morasque præteriti conuentus recideret. Dum hæc Romæ per animorum adhuc propensionem, non per firmatum propositum agitabantur, Cæsar in indictis iterum Augustæ Comitibus 24. Iulij, vt prius ibi res componeret, quam Germaniæ terga verteret, Mendozæ operâ celerem responsionem à Pontifice ardentè petiit; significauitque, se alia in Comitibus capturum consilia, pro eo ac Pontifex petenti sibi assensu dissensuque responderet. Tum Iulius abruptâ cunctatione Nuntium ad Cæsarem misit eundem Pighinum, quem à Sipontinum Archiepiscopum pronuntiarat, cum responsis quæ mox afferemus, reuocatis Lippomano & Bertano, quippe Italiæ opportunis; eodemque tempore Nuntium ad eadem transigenda legauit ad Regem Gallia

Triuul-

Exat in mandatis Triuulij Nuntij.

Indicantur in memoratis mandatis, & habentur fusi in dissertatione postea missa.

30. Maij, vt in Actis. Consistor. 1. Iulij, ex Diatio.

1550. Triuulium Antistitem Tolonensem. Atque ita imposita Iulio Pontificati tiarâ, non inuncta difficultas est Tridentinæ remigrationi Concilij per creationem Pontificis illi aduersantis, sed adiecta facilitas per amotionem Cardinalis pari & auctoritate pollentis, & auersatione repugnantis.

C A P V T I X.

Mandata duobus Nuntiis tradita, præsertim de Concilij negotio.

HÆc Nuntiorum missio eò tendebat, vt ex vna parte Rex Galliarum induceretur ad libenter assentiendum Synodo Tridentinæ celebrandæ, & ne eam Pontificis gratificationem erga Cæsarem ægre ferret: atque vt ex altera parte permoueretur Carolus ad amplectendam eam rationem conuocandi Tridentum Concilij, quæ Pontifici & Gallo satisfaceret.

Quò igitur primum perficeretur, curatum est, vt ab Henrici animo suspiciones dispellerentur, quas illi nominis existimatio, amulatio, ac priuata ipsius utilitas ingerebant. Quod ad existimationem spectabat, nauiter illi ante oculos ponebatur, Pontificem ipsius honori consuluisse, & per amicitiam, quam pollicitus fuerat, nihil ipsum celasse, neque quidquam nisi prius eius sentis exploratis egisse. Atque ad hanc rem in memoriam reuocabantur quæ Iulius super eo negotio subinde cum Guisio & Durfeo disseruerat, quæque per Nuntium ordinarium Regi significanda curauerat. Ad amulationem abstergendam, studiosè ostensum est, non impelli Pontificem ad id agendum ab importunis Cæsaris postulatis, sicuti à quibusdam Regi fuerat insinuatum, sed à studio Religionis, ac publica necessitate, aliis etiam Principibus, & cuius fidelium ordini satis perspecta. Præterea rationes à nobis antea productæ afferebantur, & quantum oneris apud Deum atque homines Pontifex subiturus esset, si, dum in tanta perturbatione Germaniæ Catholici simul & hæretici Tridentinæ Synodo se subdere pollicebantur, ipse illic eam celebrare pertinaciter recusaret. At priuata utilitatis obstacula, quæ difficillimè perfringi solent, ea tunc etiam erant, quæ difficillimè disici possent; cum probè nosset Henricus, sibi detrimento futurum quidquid Carolo emolumento foret; illi verò futurum emolumento id quod tam flagranter eflagitabat. Verumtamen vt à Rege ea persuasio remoueretur, quædam ratio subtilior est adhibita.

Insinuabatur, esse quidem è re Cæsaris postulare, non item obtinere Concilium; vbi enim id denegaretur, speciosum illi colorem affun-